

«МАЛА ТВОР НАМАЛЯВАЦЬ, — ТРЭБА І ЛЮДЗЯМ ПАКАЗАЦЬ...»

Можа, анекдот, а мо і насамерч было: сужэнцы ўдваіх вярталіся з глянкаі. «Ты праўду казала, — нарэшце згадзіўся муж, — добра, як на Новы год ды мала п'еш. Можна ўсіх праведцаў, павіншаваць, на цвярозую галаву добрае кіно паглядзець... Давай і стары Новы год так адзначым?» Жонка ў адказ: «Ды пабойся бога... Глянью у мабільнік на чысло... Там люты ўжо».

І сапраўды, як ні дзіўна, люты. Але ж папярэдні конкурсны здымак (кінёце вочкам на верхні) друкаваўся ў снежні («Звязда» за 12.12.2017), свет чакаў навагоддзя, рыхтаваўся да свят... Не дзіва, што якраз гэтая падрыхтоўка і ўбачылася на здымку:

Падарункі шле Пахом:
Тут зіма — суседу ў дом.
Жонцы
(дужа будзе рада!) —
Шапка з норкі
на Каляды,
Дзецям — лыжы, палкі,
санкі,
Цешчы —
сушкі-абаранкі...
Хто з Пахомам
як трымаўся,
Так Пахом
і «адкупляўся».

Што цалкам лагічна, як лічыць спадарыня **Валянціна Гудачкова з Жыткавічаў**, хоць і згадвае горкае мужчынскае прызнанне: «Некалі ў дзіцячым садку намалюеш каляку-маляку, падорыш маме на 8 Сакавіка — яна і рада! З жонкай гэты нумар чамусьці не праходзіць».

З таго ж канверта і сумнаватае прызнанне: «Пышна цяпер святкуюцца і Каляды, і Новы год. Людзі робяць падарункі, вешаюць на ялінкі прыгожыя цацкі, купляюць нечуванья прысмакі. А некалі ж, калі я хадзіла ў школу, — усё было па-іншаму. Напрыклад, пакуначкі для падарункаў мы рабілі самі: са школьных сшыткаў вырывалі двайныя лісты, тры бакі іх — skleivali, унізе ды пасярэдзіне малявалі ёлку, цацкі, птушак — хто што ўмеў... Потым Дзед Мароз на школьным ранішніку гэтыя «торбачкі» раздаваў — ужо са жменямі прысмакаў».

Самі дзеці ўпрыгожвалі і ялінкі. Малодшыя з паперы выразалі сняжынку, іголкай нанізвалі іх на нітку. Паслядоўнасць была такая: сняжынка, кавалачак саломкі, зноў сняжынка... Такім чынам атрымліваліся доўгія гірлянды, якія старшакласнікі вешалі на ёлку.

І ўсе касцюмы, — прыгадвае спадарыня **Валянціна**, — таксама былі самаробныя: бацькі ды настаўнікі дапамагалі хіба ў нечым складаным...
Усе чакалі свята.

Цяпер трохі не тыя ўжо адчуванні. І не тое чаканне. Але ж ёлку я па-ранейшаму стаўлю і Новы год сустракаю: заўжды — з надзеяй на лепшае».

Ці вам казаць, што часам гэтыя надзеі праўдзяцца, часам — не. Адкуль (і ўсё з таго ж канверта) чарговы вяртанне подпісу да здымка:

Пятрусь
для каханай дзяўчыны

Гадамі карпеў
над карцінай.
Дамоў ёй прынёс і...
Кіно:
Дзяўчына за іншым
даўно.

А таму — як трэба разумець — адправіла кавалера (прычым разам з карцінай) туды, адкуль прыйшоў.
І правільна зрабіла. Бо замукам.
Магла быць яшчэ адна ўважлівая прычына, якую ўбачыў на здымку **спадар Савосцік з Бабруйска**:

Закаханы ў дзяўчыну,
Маляваў мастак карціну.
Толькі дзеўка
не прымае,
Бо сцяны такой не мае.
Адкуль — намёк мастаку:
для каханай спачатку патрэбен дом.

Проста гэта сказаць, а вось пабудаваць... За якія, спытаеце, грошы...
Лёгкі хлеб ці мо цяжкі —
Мастакі ёсць мастакі:
Чапта іхнія фінансы
Напяваюць ім раманы —
На любыя галасы...
Так было ва ўсе часы.
...Выйсеце? Ёсць!
Аўкцыён:
— Каму зімка?
За мільён?

Пытаецца пра гэта **спадарыня Іна Алісевич з Уздзеншчыны**.
Другая прычына, па якой спадары-гаспадары не будуць дамы (нават для вельмі каханых!), — звычайнае гультайства. Паводле аднаго стараватага анекдота, жонка чарговы раз пытае ў мужа: «Ну калі ты ўжо дзверы ў прыбіральных паставіш?» Ён у адказ: «А што там красці?»

Там і сапраўды... А вось у майстэрні... Злодзей, які захрас у фортцы на першым паверсе, у міліцыі не змог растлумачыць, дзе яго збілі — на вуліцы ці ў кватэры. А колькі яшчэ «не збітых», не злоўленых?! Не вам казаць:

Калі раптам пільнасць
мастака пакіне,

То прыладзязь ногі
не адной карціне!
Дарэчы, яны, тыя ногі (можна яшчэ раз глянуць на здымак) здзівілі не толькі **спадарыню Іну**. Карціна, якая ходзіць, уразіла і **спадара Віктара Сабалеўскага з Узды**, які паглядзеў на яе вачыма даішніка:

Паставы — разявіў рот,
Вонкі лезуць вочы:
Сярод дня, на пераход...
Дрэвы цугам крочаць.
Нават піва ён не піў
І не знаў знямогі,
Але ж бачыць —
не прысніў:

Гурбы маюць ногі!
Хто іх «прырабіў»? Не вам казаць, ёсць такія спецыялісты, нават «мастакі». Пра іх якраз і піша **спадар Мікалай Старых з Гомеля**: «У рэпертуары гурта «Крамбамбуля» была жартоўная песня «Госці» і там такія радкі (прыводжу на слых):
А з музею госці ўпотаі
Знеслі пару кулямётаў.
Кажуць:

«Гэта нам карысна
У змаганні
з глабалізмам».
Конкурсны здымак, — працягвае **спадар Мікалай**, — натхніў мяне на працяг гэтай песні:
Ну а што было далей?
Госці зноў пайшлі
ў музей,
Пабылі там тры хвіліны,
Спрытна выкрасі
карціну.
Калі ўдасца з ёй
схвацацца,
Будуць з кліматам
змагачца.

Перамогуць ці не — справа дзясятая, але ж паспрабуюць, таму што трэба нешта рабіць, бо (паводле **спадара Віктара Сабалеўскага**):
«На лыжню б...» —
наш Янка марыць,
А зямля — без снегу,
І мароз не ўладарыць —
Можна ў тэпцях бегаць...
Пра зіму такім пейзажам
Небу нагадаем:
Можа снегу трохі ляжа?
Толькі б не ў май!
Пра яго ж, той памятны, леташні, і радкі **спадара Міколы Кісяля з Мінска**:
Тут не дзіва і не цуд:
Валакуць зіму на суд,

Бо за дурняў нас трымае:
То не йдзе, а то — у май.
На жаль, не ў памяці, што канкрэтна абяцалі тады сіноптыкі?..

А зрэшты, якая розніца, бо яны ж ніколі не памыляюцца: яны проста бльгваюць дату і месца. Адкуль, як прызнае **спадар Валеры Гайрыш з Чавусаў**:
Зноў сіноптыкі
ў праколе,
Таму й твары пахавалі:
Ні сняжыначкі на полі
(Яны гурбы абяцалі)...
Ну й цярплівы мой
народ,
Бо вось так —
не першы год.

Зменам у клімаце, у порах года прысвяцілі свае прыгожыя радкі (варыянты подпісаў да здымка) і іншыя аўтары. **Спадарыня Валянціна Гудачкова**:
Зіма забавілася дзесьці:
Прыйсці да нас —
не блізка свет.
Але ж адправіла
прывясці
Тым, хто чакае,
свой партрэт.

Спадарыня Наталля Шкут з вёскі Прудок Светлагорскага раёна:
Не парушаючы
правілы руху
Ціха, па зябры,
кročыць зіма.
Хай забірае з сабой
завіруху,
Снег ды мароз...
Хай прыходзіць вясна!
І сапраўды, хай, бо мае рацыю **спадарыня Ніна Галкоўская з Гродна**:
Час маланкай
пралятае —
Не паспееш і міргнуць:
Толькі зімачку віталі,
А глядзі —
хаваць нясуць.

Яе, зімку?
У **спадарыні Гудачковай** наконт гэтага ёсць сумненні:
У раме — позняя зіма?
Ці то ранняя вясна?
Для мяне важней
не гэта:
Больш за ўсё чакаю лета!
І ці варта пісаць чаму? Хіба што прывесці радкі **спадарыні Алісевич**:
Бізнес рэзка сеў на мель:
Не чакай нас,

Куршавель!
Суцэпальны прыз
для жонкі —
Віды змяня старонкі.
Хай любуецца — яна. Што да нас, то, паводле **сужэнцаў Астроўскіх з Мінска**:
Мы
ў край наш улюбёны,
На ўвесь свет
такі — адзіны,
Што любы куток ягоны
Так і просіцца ў карціны!
Вось мастакі і шчыруюць, прычым не толькі ў майстэрнях. Як лічыць **спадарыня Вараб'ева з Асіповічаў**:
Мала твор намаляваць, —
Трэба ж людзям
паказаць,
Аплаціць арэнду залы,
Ці паставіць —
ля вакзала...

Куды, паводле **спадара Івана Сіманенка з Пастаў**, гэты шэдэўр і «кročыць»: **Мэгаполісны пейзаж Хлопцы ажывілі, Саматужны вернісаж Да Каляд адкрылі. Малявалі тры гады, Неслі — пешымходам Дакзалі: сапраўды Мастакі — з народам!**
І былі, і ёсць, бо, на думку **спадара Сабалеўскага**:
Чуюць хлопцы:
«Супер!», «Брава!»...
І няхай іх дождж луцэе
Перасоюзная выстава
Пяты дзень ужо працуе!
А магла ж (як лічыць **спадарыня Чыгрынава з Мінска**) і... не адкрыцца, бо:
Не ўлазілі карціны
Ні ў трамвай,
ні ў машыны...
Тут як тут Валодзя
і Вася,
Што заўсёды на падхваце:
Іх тандэм не дужа танны,
Ды не знойдзеце ж
заганы:

Не паломяць, не паб'юць,
Калі толькі... не загнуць!
Ці — паводле **спадара Сабалеўскага** — не пойдуць у чарговы загуп:
Па любовшчах сакавіцкіх
Мужыкі засумавалі:
Сталі мройца ды сніцца
Маладзічкі,
дзеўкі-красі...
Не спалохаць іх
лупцоўкай,
Калатнеца — не чакае:
Ёсць ад жонак
маскіроўка
Крэатыўная такая!

Ну сапраўды: добра ж схаваліся... Могуць, як той казаў, і з лаўкі звальца і нічога не пабіць... Каб, паводле **спадарыні Любові Чыгрынавай**, забяспечыць дабрабыт сям'і:
— Кватэрка малая,
Такяя ж зарплата, —
Жонка пілуе:
Жывём небагата.
А муж яе — аспід:
— Карціну куплю,
Як стане шэдэўрам,
Тады й зараблю.

Што трэба, каб стала? Ну, вядома ж, каб намаляваў і прадаў яе па-сапраўдному таленавіты мастак, каб ён (свят-свят-свят!) памёр, каб пасля гэтага прайшлі гады, а то і дзесяцігоддзі...
Але ж не ў традыцыйных рубрыках завяршаць чарговы агляд на сумнай ночы — тым больш — калі ў пошце конкурсу ёсць іншыя: **спадарыня Ніна Бурко з Бярэзіншчыны** піша:
«Хто каго?» —
для нас не гулі
З рыфмаваннем
паўных слоў, —
Для дзяцей і для бабулек
Гэта трэнінг для мазгоў,
Асалода ад чытання,
Часам смех —
ажно да слёз!
І здзіўленне, і аднаненне,
І...
наvek бывай, склероз!
Вы таксама хацелі б з ім развітацца (альбо не сустракацца)? Тады ўважліва глядзіце на ніжні здымак, прыдумвайце подпіс — дасціпны, кароткі (не больш за восем радкоў) — і дасылайце ў рэдакцыю. А ўжо тут цалкам магчымы... абмен: вы нам — найлепшы подпіс, мы вам — прыз у выглядзе квартальнай падпіскі на дарагую сэрцам «Звязду».

Вось тут і цяпер варта нагадаць, што сярод яго пераможцаў (конкурсу хутка 18!) былі многія з сённяшніх аўтараў: у прыватнасці, **спадарыня Валянціна Гудачкова з Жыткавічаў, Любоў Чыгрынава і сужэнцы Астроўскія з Мінска, Ніна Бурко з Бярэзіншчыны, спадары Мікалай Старых з Гомеля, Валеры Гайрыш з Чавусаў, Віктар Сабалеўскі з Узды...**
Цікавыя радкі, на думку і вялікага чытацкага, і малога рэдакцыйнага журы, прапанавалі яны і да мінулага здымка, дзе, нагадаем, былі «хлопцы ў лодцы», якія замест вёслаў «грэблі» рыдлёўкамі (гл. нумар «Звязды» за 12.12.2017). Сябрам (каб не казаць членам) абодвух журы было ў выніку над чым падумаць! А ўрэшце прызнаць найлепшымі радкі:
Не шкадуе Бог багатых,
Ім таксама шле бяду:
Грэблі грошыкі лапатай,
А цяпер грабуць ваду.
Так што віншваем пераможцу — **спадарыню Веру Жук з Гродна!** Ёй жа і ўсім аўтарам — шчыра дзякуем... І жадаем: «Хай мацнее год ад года звяз газеты і народа!» — людзей, якія не толькі выпісваюць «Звязду», але і пішуць — у тым ліку вершаваныя радкі да здымкаў. Чарговы — як заўжды дадаецца, на роздум.

Валянціна ДОЎНАР.
АД ЯЕ Ж заўсёдныя і шчырыя прабачэнні тым, чые радкі на гэты раз не прайшлі досыць строгага адбору, а ўжо ў наступны...
Як той казаў, хто не гуляе, той не выйграе. Ці не так?

Фота Анастасіі КЛЕШЧУКА